

Sedím na zahradě hotelu v Kathmándú a relaxuji. 10. října 1996 v 17,30 hodin jsem stál na vrcholu Cho Oyu. Jaké to vlastně celé bylo?

Expedice Cho Oyu 1996

Děkujeme spozorům:

PROTEC ČR Prunéřov, ČEZ Tušimice, ČEZ Prunéřov, 3P Brno, MONS, EKAZ, TERMETAL, TMP, EKOLOG-STAV Ostrava.

Dále pak i firmám:

Topclimber, S.I.R.Radonice, Doly Nástup Tušimice, JATUR, Bihary Kadaň, MUS Komořany, Král, KAMA, Konstruktiz, Ziegeler, Gentiana, Ganed.

Před dvěma lety se nám podařilo vylézt alpským stylem novou cestou západní stěnu sedmitisícovky Baruntse. Od té doby jsem přemýšlel o další cestě s cílem o kilometr výš. Chtěl jsem opět novou cestu, ale na osmitisícovku. Po uvážení a „agitaci“ Jirky Nováka padla volba na Cho Oyu. Plány krásné, cesta ještě lákavější, ale horolezec míní a peníze všechno mění. A ty chyběly.

Z předpokládaných šesti lezců a doktora jsme zůstali tři a doktor. Ještě že jsme se už předem dohodli s Jirkou Novákem a spojili se s jeho partou. Devět Čechů, jeden Slovák a jeden Ital – takové bylo

naše nové složení. My tři stále ještě s plánem nové cesty v jihozápadní stěně, ostatní mířili na normálku – jako dalších 13 (!) expedic z celého světa.

Už z cesty do základního tábora se musel kvůli zdravotním problémům vrátit domů můj spolulezec, Tomáš Pekárek. Navíc pěkné počasí si v letošním podzimu zřejmě vybralo oddechový čas.

Podle Jirky Nováka to bylo nejhorší počasí, které na expedicích zažil. Místo zimy a modrého nebe bylo vlhko, teploty kolem nuly, mokřý sníh a neutichající vítr. K tomu Jirka a já máme problémy s vysokým tlakem. Ten nás zahnal ze základního tábora (5. 600m) zpět. Snažili jsme se vyléčit několikadenním klidem. Nezbylo, než se vzdát myšlenky na novou cestu a smířit se s tím, že člověk nemůže chtít všechno. Jenže peníze i materiál od sponzorů byly na novou cestu!

V té době už Bosch (Luboš Bečák) a Luboš Tesař postavili jedničku (6. 300 m) a o pár dní později společně s Diegem dvojku (7. 050 m). Dva dny si užili špatného počasí ve dvojce a museli se vrátit na pár dní do base campu. Diego pokračoval nahoru s tím, že postaví trojku a pokusí se o vrchol.

Diegovi se i v tom špatném počasí podařilo postavit trojku (7. 400 m). Bohužel, dlouho si jí neužil. Když se vrátil dolů z pokusu o vrchol, stan byl pryč. Vítr měl přece jen víc síly, než byla pevnost našeho stanu. Samotný Diegův pokus o vrchol (3. října) dopadl jen o něco lépe než stan. Dostal se až do výšky 7. 750 m, ale svůj pokus o vrchol vzdal kvůli větru a nebezpečí lavin. Dalších pokusů zanechal a chystal se domů.

5. října, za stále se nelepšícího počasí, odchází Bosch s Lubošem do jedničky.

Ochlazuje se, ale pořád je dost silný vítr. Od posledního stanu jedničky leží v chodeckém terénu na zemi fix, který se táhne jako had celou cestu do dvojky. Vůbec si nepřipadám jako horolezec a dokonale si uvědomuji pojem „komerční expedice“. Bez problémů docházím do dvojky, upravuji stan a zalézám dovnitř. Snažím se vařit pití, ale žádná sláva. Dost nešťastně jsme si rozdělili náklad a pití nesl Jožka, který nedošel. Co se dá dělat, budu pít slabý čaj bez cukru a instantní polévky.

8. října zůstáváme ve stanech a doufáme, že se počasí umoudří. Z jedničky přichází Přemek. Také nemá žádné pití. Budeme se muset rozdělit o moje zbytky.

9. října ráno je jasno, zima, vítr se trochu utišil. Bosch vysíláčkou oznamuje, že se s Lubošem pokusí o vrchol. Vychází dost pozdě, kolem 11. hodiny. S Přemkem pokračujeme do trojky s tím, že navaríme pití pro Bosche s Lubošem, kteří by z vrcholu měli sestoupit až k nám. Vycházíme až odpoledne a za tři hodiny jsem ve trojce.

Zatím jsem se svým postupem spokojen. Všechny průměrné časy mezi tábory zkracuji asi o čtvrtinu. A to se snažím nespěchat, kvůli tlaku. Ten je zatím O.K. Asi díky Zajovi, který mě správně naprogramoval. Před dvaceti lety jsem se všemu smál. Dneska polykám prášky, chodím pravidelně na kontroly a držím dietu. Už jenom roční trénink před expedicí se doktorům nelíbí, natož samotná expedice!

Luboš se vrátil do trojky, protože mu začaly omrzat nohy. Chvilí je s námi ve stanu a potom pokračuje dolů. S Boschem se rozloučil ve výšce kolem 7. 600 m. Přemek leží, výška dělá svoje. Já vařím pití a oba netrpělivě čekáme na Boschův návrat z vrcholu. Celou noc nic. Je jasno, fouká, ale nic strašného.

Chystáme se na ranní hledačku. Na vrchol v té chvíli ani nepomyslíme, hlavně najít Bosche. S ro-

zedníváním vařím pítí a najednou se Bosch hrne do stanu. Je to neuvěřitelné, ale je to tak. Hodinu nám vysvětluje, co se stalo. Na vrchol došel pozdě, už se stmívalo. Udělal pár fotek, pak foťák zamrzl. Při sestupu, potmě a bez čelovky, zabloudil a ve výšce 7.800 m musel bivakovat. Tak jak byl, bez spacáku, bez batohu. Prohlížím jeho obličej a ruce. Nikde žádné omrzliny, jenom obrovská únava. Domlouváme se, že si odpočine a potom sejdou s Přemkem dolů. Já se pokusím o vrchol se dvěma Španěly.

Oblékám si na sebe všechno, co mám. Polarový komplet, péřové kalhoty, péřovou bundu a nakonec vrchní soupravu Mons, která fakt neprofoukne, na hlavu kuklu a čepici Kama, rukavice z Vitasu s Thinsulatem od pana Záruby. Do jedné kapsy čokoládu, do druhé čelovku, na krk foťák, litrovou termosku, do ruky cepín.

Vyrazím z trojky před 11. hodinou. Asi za půl hodiny po mně vychází Manuel s Oriolem. Je krásně modrá obloha, zima a chvílemi dost silný vítr. Za hodinu jsem nad pásem skal a dál už jen šlapat a šlapat. Dvacet až třicet kroků, zastavit, vydýchat a to samé znovu a znovu. Nepřemýšlím o ničem, jenom si počítám a počítám. Docela dobrá duševní relaxace. Před vrcholovým platem mě dochází Oriol a Manolo. Španělští rychlíci. Nespěchám, hlídám se, abych se zbytečně nezadýchával. Hlavně zdraví!

Oriol na nás čeká těsně před vrcholem. 10. října 1996 v 17,30 hodin vystupujeme společně na vrchol Cho Oyu. Fotíme se společně a rozhlížíme se po okolních vrcholcích. Everest, Lhotse, Nuptse, Ama Dablam, Pumori, Shisha Pangma, naše dobře známé Baruntse....

Bohužel jsem ve trojce zapomněl loga mých hlavních sponzorů Ekazu a Termetal. Snad se na mě nebudou zlobit.

Teď rychle dolů a pít. Ale únava mě ve stanu zničila natolik, že jsem plánované množství tekutin nedopil. Usnul jsem.

Ráno vstávám brzy, uvařím si pítí a před devátou hodinou vyrazím dolů. Pár desítek metrů pod trojkou však nacházím mrtvé tělo. Je to Bosch! Nevím, co se stalo. Je to pro mě šok. Radost ze včerejšího shledání a z výstupu na vrchol je tatam. Bosch, ta dobrá duše našich výprav a obětavý kamarád, se se mnou domů nevrátí. Nedokážu s tělem pohnout. Nemám šanci sám Bosche pohřbít do trhliny.

Sestupuji až do jedničky, kde na mě čekají Zajo a Luboš. Mají připravené pítí i jídlo. Piju, jím a pomalu a jistě na mě začíná všechno doléhat. Teprve teď jsem se dozvěděl, co se nahoře stalo. Při sestupu z trojky Bosch náhle upadl a na místě zemřel. Jeho srdce selhalo. Nepomohla ani masáž srdce, ani umělé dýchání. Musím se s tím vyrovnat a fungovat. Odcházím, ale jde to špatně. Cesta do base campu mi trvá pět hodin. Na oslavu výstupu udělali kuchaři dort. Co je to ale za oslavu? Jdu spát.

Ráno jsme se dohodli s Kazachy, kteří šli na vrchol po nás, že Boschovo tělo pochovají do trhliny pod trojkou. To se také 13. října stalo.

Co dodat? Jsem rád, že jsem to dokázal. Já, „dědek“ se všemi svými neduhy. Stálo mě to dost sil, ale naštěstí zbyly i na návrat. Jinou otázkou je celkový dojem. Zjistil jsem, že klasické cesty na himálajské osmitisícovky přelidněné komerčními expedicemi, nejsou nic pro mě. Pokud bude nějaké příště, dám přednost pěkné cestě vylezené alpsky, třebaže na nižší kopec. Ale hlavně musí platit známé „...a všichni se vrátí“.

Text: Martin Otta
Foto: Jiří Novák